

การจัดกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตามสถิติการท่องเที่ยวและเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร Classification of Provincial Cluster in Southern Region using Tourism and Area of Agricultural Holdings Statistics

บุญฤทธิ์ ชูประดิษฐ์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ภาสกร ธรรมโชติ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิริทิพ วะสินรัตน์*

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

*e-mail: sirithip.w@chandra.ac.th

Received: October 31, 2019

Revised: January 2, 2020

Accepted: January 14, 2020

Boonyarit Choopradit

Faculty of Science and Industrial Technology, Prince of Songkla University,

Surat Thani Campus

Pasakorn Thammachote

Faculty of Economics, Kasetsart University

Sirithip Wasinrat*

Faculty of Science, Chandrakasem Rajabhat University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) แบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ 14 จังหวัด โดยใช้ตัวแปรสถิติด้านการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์หลายตัวแปร ใช้การวิเคราะห์แบ่งกลุ่ม โดยเทคนิคการจัดกลุ่มแบบเชิงลำดับขั้น และ (2) เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้จากการใช้ตัวแปรสถิติการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร ผลการวิเคราะห์ พบว่า เมื่อใช้ข้อมูลจากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยพิจารณาจากเคนโดแกรมกำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 9 หน่วย จัดได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา พังงา 2) พัทลุง ตรัง ะนอง ชุมพร ปัตตานี ยะลา นราธิวาส นครศรีธรรมราช สตูล และ 3) ภูเก็ต และเมื่อใช้ข้อมูลสำมะโนการเกษตรภาคใต้ โดยพิจารณาจากเคนโดแกรมกำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 5 หน่วย จัดได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) นครศรีธรรมราช 2) พัทลุง ตรัง ะนอง ภูเก็ต พังงา ยะลา กระบี่ สงขลา นราธิวาส สตูล 3) สุราษฎร์ธานี 4) ชุมพร และ 5) ปัตตานี เมื่อเปรียบเทียบกับ การแบ่งกลุ่มจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการซึ่งจัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา 2) กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ะนอง สตูล และ 3) นราธิวาส ปัตตานี ยะลา ผลการศึกษา พบว่า เมื่อตัวแปรสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์แบ่งกลุ่มมีความแตกต่างกัน จะส่งผลให้ได้จำนวนกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน และมีสมาชิกจังหวัดในกลุ่มที่แตกต่างกันอีกด้วย ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกลยุทธ์พัฒนาภาคใต้ให้ตรงกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดกลุ่มจังหวัดภาคใต้ สถิติด้านการท่องเที่ยว สถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร

Abstract

The objectives of this study were to classify 14 provinces in Southern Thailand based on tourism and area of agricultural holdings statistics using cluster analysis with the hierarchical technique and to compare the outcome of classifications of provincial cluster in Southern region by using two different types of variables which are tourism and area of agricultural holdings statistics. Based on tourism statistics, the study employed dendrogram analysis by setting the squared Euclidean distance equal to nine. Fourteen provinces in Southern Thailand could be divided into three groups which are (1) Surat Thani, Krabi, Songkhla, and Phang Nga (2) Phattalung, Trang, Ranong, Chumphon, Pattani, Yala, Narathiwat, Nakhon Si Thammarat, and Satun, and (3) Phuket. Based on agricultural area of holding statistics, the study employed dendrogram analysis by setting the squared Euclidean distance equal to five, fourteen provinces in Southern Thailand could be divided into five groups which are (1) Nakhon Si Thammarat (2) Phattalung, Trang, Ranong, Phuket, Phang Nga, Yala, Krabi, Songkhla, Narathiwat, and Satun (3) Surat Thani (4) Chumphon, and (5) Pattani. As compared with the classification of provincial cluster in Southern region by provincial and cluster management policy steering committee, provinces in Southern Thailand were divided into three groups which are (1) Chumphon, Nakhon Si Thammarat, Phattalung, Surat Thani, and Songkhla (2) Krabi, Trang, Phang Nga, Phuket, Ranong, and Satun, and (3) Narathiwat, Pattani, and Yala. The study found that by using different types of statistical variables for classification of 14 provinces in Southern Thailand, number of groups and member of group were varied. The result of this study would benefit the Southern development strategic planning process to be more contextually appropriate.

Keywords: Classification of Provincial Cluster in Southern Region, Tourism Statistics, Area of Agricultural Holdings Statistics

บทนำ

ภาคใต้ของประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายู มีพื้นที่ประมาณ 44.2 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.3 ของพื้นที่ประเทศไทย ประกอบไปด้วย 14 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล นราธิวาส ปัตตานี และยะลา มีประชากรคิดเป็นร้อยละ 13.4 ของประชากรทั้งประเทศ (National Statistical Office, 2011) โครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคใต้ 5 อันดับแรก ประกอบด้วย ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านค้าส่งและค้าปลีก ด้านการขนส่ง และด้านการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 27, 12, 10, 9 และ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Bank of

Thailand, 2018) ตามลำดับ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2560 โดยผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ได้ออกประกาศเรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดโดยจัดตั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่มจังหวัด 6 ภาค และกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด โดยภาคใต้ ประกอบด้วย 3 กลุ่มจังหวัด (Provincial and Cluster Management Policy Steering Committee, 2017) ซึ่งจะเห็นว่า การจัดแบ่งกลุ่มจังหวัดดังกล่าวใช้เกณฑ์ ด้านภูมิศาสตร์ที่ใกล้ชิดกัน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 กลุ่มจังหวัดที่แบ่งโดยคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	จังหวัด
1	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี* สงขลา
2	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต* ระนอง สตูล
3	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา*

* ศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

การขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ Thailand 4.0 รัฐบาลเน้นการพัฒนาภาคเกษตรและอาหาร ควบคู่กับการสร้างสรรค์วัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มนำไปสู่การพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ซึ่งภาคใต้ก็มีความเข้มแข็งในจุดเหล่านี้ ในปี 2557 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้เมื่อเทียบกับทั้งประเทศ (ร้อยละ 8.6) โดยภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 27) ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค และมีการจ้างงานถึงร้อยละ 43 ของการจ้างงานรวมพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพาราและปาล์มน้ำมัน ซึ่งมีพื้นที่รวมกันถึง 20.7 ล้านไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อีกทั้งยังมีผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น ผลไม้ กาแฟ ข้าว กุ้งขาว เป็นต้น (Bank of Thailand, 2018) จากรายงานสำมะโนการเกษตร พ.ศ. 2556 พบว่า ผู้ถือครองทำการเกษตร 1.0 ล้านรายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.0) ทำการเพาะปลูกพืช และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.0) มีเนื้อที่ถือครองขนาดต่ำกว่า 40 ไร่ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 18.8 ของเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรทั้งภาค รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ชุมพร สงขลา และตรัง (ร้อยละ 16.8, 12.3, 9.8 และ 8.1 ตามลำดับ) (National Statistical Office, 2014) จากรายงานเศรษฐกิจและการเงินภาคใต้ เดือนกรกฎาคม ปี 2562 ยังพบว่า ด้านผลผลิตทางการเกษตรมีการขยายตัวดีในทุกสินค้าหลัก หากแต่รายได้ยังคงหดตัว ซึ่งมีผลมาจากราคาผลผลิตที่ตกต่ำลง (Bank of Thailand, 2019)

ในส่วนของการท่องเที่ยว ปี 2016 องค์การการท่องเที่ยวโลก พบว่า มูลค่าการท่องเที่ยวระหว่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 7 ของการส่งออกสินค้าและบริการทั่วโลก จากเดิมร้อยละ 6 ในปี 2014 (United Nations World Tourism Organization, 2016) ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับผลดีจากการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนี้ด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ. 2560 มีผู้เยี่ยมชมระหว่างประเทศเดินทางมาประเทศไทยมากถึงเกือบ 38 ล้านคนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 9.68 ทำให้เกิดรายได้ที่มีมูลค่าถึง 1.8 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 12.09 ส่วนจำนวนผู้เยี่ยมชมชาวไทยมีการขยายตัวร้อยละ 8.48 และมีรายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทยขยายตัวร้อยละ 11.57 สำหรับภาคใต้ซึ่งเป็นภูมิภาคหนึ่งที่สำคัญของเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีสัดส่วนที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศไทยรองจากกรุงเทพมหานคร โดยในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนผู้เยี่ยมชมคิดเป็นร้อยละ 17.43 ของจำนวนผู้เยี่ยมชมทั้งหมดซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.29 จากปี พ.ศ. 2559 ทำให้มีรายได้

จากผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ 597,092.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.31 ของรายได้จากการท่องเที่ยวประเทศไทยทั้งหมด (Office of the Permanent Secretary of Ministry of Tourism and Sports, 2017)

เมื่อภาคการท่องเที่ยวเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น และภาคเกษตรกรรมก็ยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของภาค โดยทั้ง 2 ส่วนมีขนาดรวมคิดเป็นร้อยละ 35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค ดังนั้นการจัดกลุ่มจังหวัด (ตารางที่ 1) ที่พิจารณาจากเกณฑ์เฉพาะทางด้านภูมิศาสตร์อย่างเดียวนั้น อาจจะเริ่มมีความไม่เหมาะสมในการวางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือด้านกิจกรรมที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงใช้การวิเคราะห์แบ่งกลุ่ม (Cluster Analysis) โดยใช้ตัวแปรสถิติการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรในการจัดกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดที่มีความเหมาะสมสำหรับตัวแปรสถิติที่มีความแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อแบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้โดยใช้ตัวแปรสถิติการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้จากการใช้ตัวแปรสถิติการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้จังหวัดในภาคใต้ 14 จังหวัด ในการแบ่งกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2558 จากฐานข้อมูลกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีตัวแปรสถิติการท่องเที่ยว จำนวน 15 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยวชาวไทย 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 3) นักทัศนาจรชาวไทย 4) นักทัศนาจรชาวต่างประเทศ 5) ระยะเวลาพำนักระหว่างของชาวไทย 6) ระยะเวลาพำนักระหว่างของชาวต่างประเทศ 7) การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย 8) การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 9) การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักทัศนาจรชาวไทย 10) การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักทัศนาจรชาวต่างประเทศ 11) รายได้จากผู้มาเยือนชาวไทย 12) รายได้จากผู้มาเยือนชาวต่างประเทศ 13) จำนวนที่พัก 14) จำนวนห้อง และ 15) อัตราการเข้าพัก (Department of Tourism, 2017) และใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำมะโนการเกษตรภาคใต้

ปี พ.ศ. 2556 จากรายงานของสำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้ตัวแปรสถิติเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรรายจังหวัด (หน่วย: ไร่) จำนวน 11 ตัวแปร ได้แก่ 1) ข้าว 2) ยางพารา 3) พืชยืนต้นและไม้ผล 4) พืชไร่ 5) พืชผักสมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับ 6) สวนป่า 7) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ 8) เลี้ยงปศุสัตว์ 9) เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด 10) ทานาเกลือสมุทร และ 11) เนื้อที่อื่น ๆ (National Statistical Office, 2014)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ คือ การวิเคราะห์แบ่งกลุ่ม (Cluster Analysis) โดยเทคนิคการจัดกลุ่มแบบเชิงลำดับขั้น (Hierarchical Cluster) ใช้วิธีการจัดกลุ่ม (Cluster Method) คือ Average Linkage Between Groups เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวิเคราะห์แบ่งกลุ่ม (Brian, Sabine, Morven, & Daniel, 2011) สำหรับการพิจารณาจำนวนกลุ่มที่เหมาะสม เนื่องจากการศึกษาไม่ทราบถึงจำนวนกลุ่มที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้การพิจารณาจากลักษณะของโพรไฟล์ (Profile) ของแต่ละกลุ่ม และพิจารณาเดนโดรแกรม (Dendrogram) จากวิธี Average Linkage Between Groups โดยการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดนี้เป็นเทคนิคที่ใช้แบ่งกลุ่มจังหวัดที่มีตัวแปรคล้ายกันหรือใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกันก่อน จากนั้นรวมกลุ่มย่อยเป็นกลุ่มใหญ่ไปตามลำดับขั้น การวัดความคล้ายหรือ

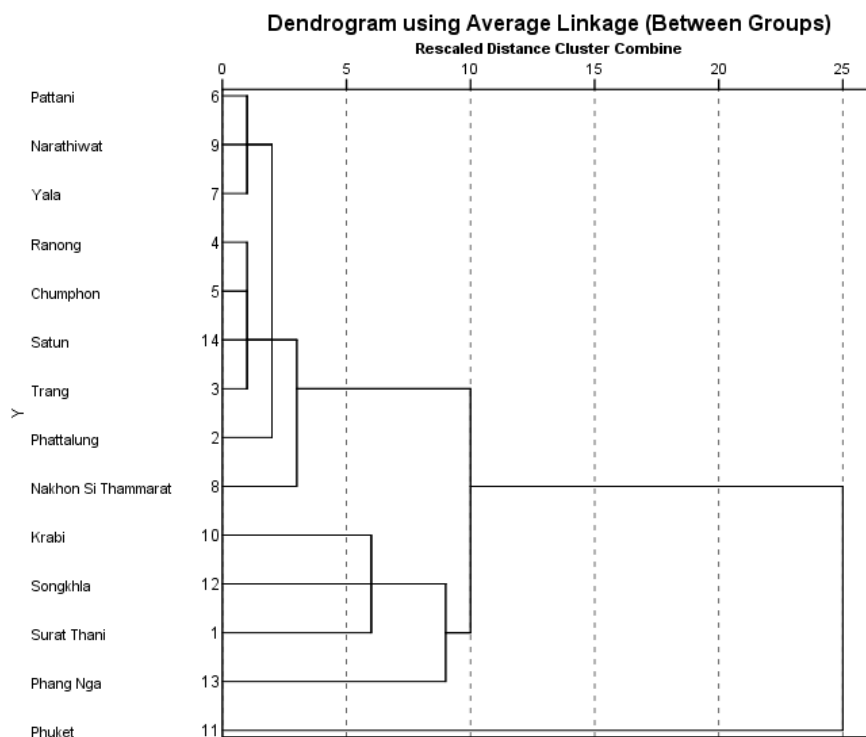
การวัดระยะห่างนั้นมีหลายวิธี ในที่นี้จะใช้วิธีการวัดระยะห่างแบบสแควร์ยูคลิเดียน (Squared Euclidean Distance) โดยมีการทำให้แต่ละตัวแปรเป็นมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับศูนย์และมีความแปรปรวนเท่ากับหนึ่ง (Standardization) เพื่อให้ตัวแปรสำหรับการแบ่งกลุ่มมีขนาด (Scale) เดียวกัน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดในภาคใต้ 14 จังหวัด โดยใช้ข้อมูลจากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศและข้อมูลจากการสำมะโนการเกษตรภาคใต้

การวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลจากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ

รูปที่ 1 แสดงเดนโดรแกรมที่มีการแปลงระยะห่างระหว่างกลุ่ม โดยให้ค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 25 หน่วย ผู้วิจัยกำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 6 หน่วย จะทำให้แบ่งกลุ่มจังหวัดได้ 4 กลุ่ม กำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 9 หน่วย จะทำให้แบ่งกลุ่มจังหวัดได้ 3 กลุ่ม และกำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 10 หน่วย จะทำให้แบ่งกลุ่มจังหวัดได้ 2 กลุ่ม รายชื่อจังหวัดในแต่ละกลุ่ม (ตารางที่ 2)

รูปที่ 1 เดนโดรแกรมการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลจากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ

ตารางที่ 2 กลุ่มจังหวัดที่แบ่งโดยการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มโดยใช้ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ

จำนวนกลุ่ม	กลุ่มที่	จังหวัด
4	1	สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา
	2	พัทลุง ตรัง ระนอง ชุมพร ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส สตูล
	3	ภูเก็ต
	4	พังงา
3	1	สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา พังงา
	2	พัทลุง ตรัง ระนอง ชุมพร ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส สตูล
	3	ภูเก็ต
2	1	สุราษฎร์ธานี พัทลุง ตรัง ระนอง ชุมพร ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส กระบี่ สงขลา พังงา สตูล
	2	ภูเก็ต

จากตารางที่ 2 พบว่า ถ้าระยะห่างระหว่างกลุ่มแตกต่างกันก็จะส่งผลให้ได้จำนวนกลุ่มที่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจะพิจารณาลักษณะของโปรไฟล์ของแต่ละกลุ่มร่วมด้วย เพื่อประกอบการตัดสินใจให้ได้จำนวนกลุ่ม

ที่มีความเหมาะสม ผู้วิจัยได้พิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรของแต่ละกลุ่มจังหวัด พบว่า การแบ่งกลุ่มจังหวัดออกเป็น 3 กลุ่มนั้น มีความเหมาะสมมากที่สุด (ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยแต่ละตัวแปรของแต่ละกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ

ตัวแปร	กลุ่มที่		
	1	2	3
นักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)	1,725,318.00	814,948.89	3,425,414.00
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (คน)	1,992,509.00	138,623.44	9,095,355.00
นักทัศนาจรชาวไทย (คน)	620,271.75	265,936.00	288,914.00
นักทัศนาจรชาวต่างประเทศ (คน)	1,044,126.75	23,967.00	393,601.00
ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยของชาวไทย (วัน)	3.12	2.30	2.73
ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยของชาวต่างประเทศ (วัน)	4.73	2.48	4.53
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย (บาท/คน/วัน)	3,394.96	1,930.45	4,233.08
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (บาท/คน/วัน)	4,513.93	2,316.06	6,368.55
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักทัศนาจรชาวไทย (บาท/คน/วัน)	1,870.47	1,177.36	2,180.86
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักทัศนาจรชาวต่างประเทศ (บาท/คน/วัน)	2,229.21	1,277.49	2,652.78
รายได้จากผู้มาเยือนชาวไทย (ล้านบาท)	18,857.57	4,361.95	40,473.95
รายได้จากผู้มาเยือนชาวต่างประเทศ (ล้านบาท)	39,264.67	813.60	272,531.68
จำนวนที่พัก (แห่ง)	550.25	133.22	1,744.00
จำนวนห้อง	21,736.00	3,407.56	82,962.00
อัตราการเข้าพัก (%)	63.58	54.07	73.38

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มจังหวัดที่แบ่งโดยการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มโดยใช้ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศสามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีตัวแปร นักทัศนาจรชาวไทย นักทัศนาจรชาวต่างประเทศ ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยของชาวไทย และระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยของชาวต่างประเทศ

มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากจำนวนกลุ่มทั้งหมด โดยพบว่า มีนักทัศนาจรชาวไทยสูงเกินกว่าสองเท่าของกลุ่มจังหวัดที่ 2 และ 3 มีจำนวนนักทัศนาจรชาวต่างประเทศสูงเกินกว่า 43 เท่าของกลุ่มจังหวัดที่ 2 และสูงเกินกว่า 2 เท่าของกลุ่มจังหวัดที่ 3 มีระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยของชาวไทยสูงกว่าของกลุ่มจังหวัดที่ 2 และ 3 เกือบ 1 วัน และมีระยะเวลาพำนักร

เฉลี่ยของชาวต่างประเทศสูงกว่ากลุ่มจังหวัดที่ 2 ประมาณ 2 วัน แต่มีระยะเวลาพำนัเฉลี่ยของชาวต่างประเทศใกล้เคียงกับกลุ่มจังหวัดที่ 3 ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่มนี้ประกอบด้วยสุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา และพังงา

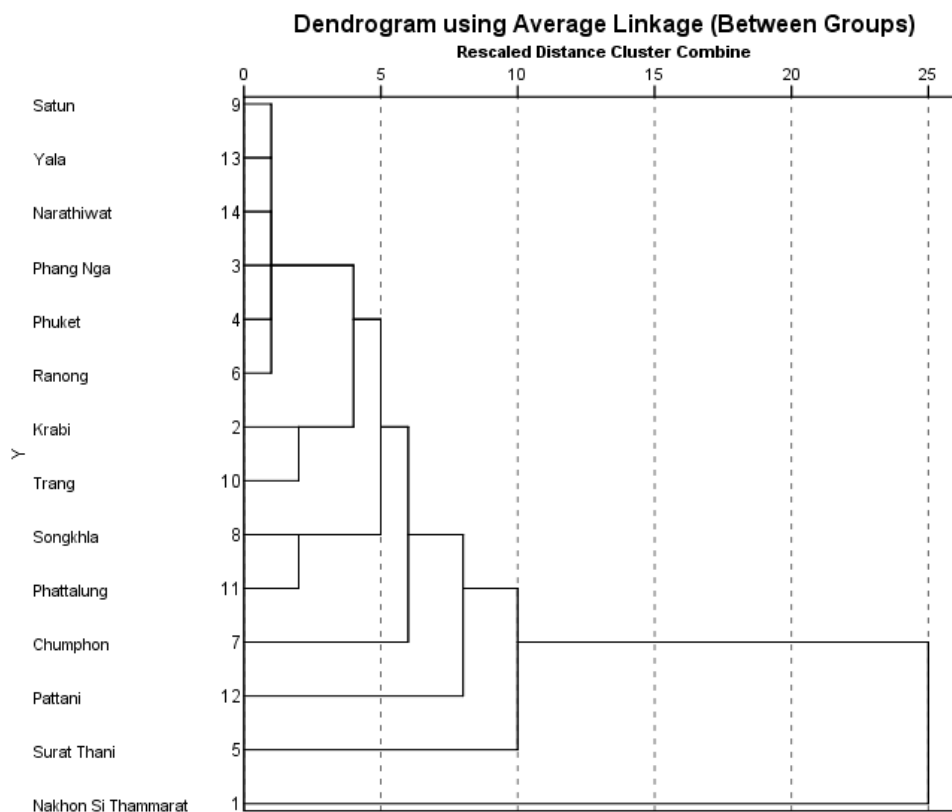
กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีตัวแปรทุกตัวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่มนี้ ประกอบด้วยพัทลุง ตรัง ระนอง ชุมพร ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส และสตูล

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีตัวแปร นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ การใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ รายได้จากผู้มาเยือนชาวไทย รายได้จากผู้มาเยือนชาวต่างประเทศ จำนวนที่พัก จำนวนห้อง และอัตราการเข้าพักมีค่าสูงที่สุดจากจำนวนกลุ่มทั้งหมด ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่ม

จังหวัดที่ 2 พบว่า มีนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่า 4 เท่า มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากกว่า 65 เท่า มีรายได้จากผู้มาเยือนชาวไทยมากกว่า 36,112 ล้านบาท และมีรายได้จากผู้มาเยือนชาวต่างประเทศมากกว่าถึง 79,554 ล้านบาท ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่มนี้มีเพียงจังหวัดเดียว คือ ภูเก็ต

การวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์การเกษตรภาคใต้

รูปที่ 2 แสดงแผนผังโครงข่ายที่มีการแปลงระยะห่างระหว่างกลุ่ม โดยให้ค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 25 หน่วย ผู้วิจัยกำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 5 หน่วย จะทำให้แบ่งกลุ่มจังหวัดได้ 5 กลุ่ม กำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 6 หน่วย จะทำให้แบ่งกลุ่มจังหวัดได้ 4 กลุ่ม และกำหนดให้ระยะห่างระหว่างกลุ่มเท่ากับ 8 หน่วย จะทำให้แบ่งกลุ่มจังหวัดได้ 3 กลุ่ม รายชื่อจังหวัดในแต่ละกลุ่ม (ตารางที่ 4)

รูปที่ 2 แผนผังโครงข่ายการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์การเกษตรภาคใต้

ตารางที่ 4 กลุ่มจังหวัดที่แบ่งโดยการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มโดยใช้ข้อมูลสำมะโนการเกษตรภาคใต้

จำนวนกลุ่ม	กลุ่มที่	จังหวัด
5	1	นครศรีธรรมราช
	2	พัทลุง ตรัง ระนอง ภูเก็ต พังงา ยะลา กระบี่ สงขลา นราธิวาส สตูล
	3	สุราษฎร์ธานี
	4	ชุมพร
	5	ปัตตานี
4	1	นครศรีธรรมราช
	2	พัทลุง ตรัง ระนอง ภูเก็ต พังงา ยะลา กระบี่ สงขลา นราธิวาส สตูล ชุมพร
	3	สุราษฎร์ธานี
	4	ปัตตานี
3	1	นครศรีธรรมราช
	2	พัทลุง ตรัง ระนอง ภูเก็ต พังงา ยะลา กระบี่ สงขลา นราธิวาส สตูล ชุมพร ปัตตานี
	3	สุราษฎร์ธานี

เช่นเดียวกับการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลจากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ผู้วิจัยจะพิจารณาลักษณะของไฟล์ของแต่ละกลุ่มร่วมด้วย เพื่อหาจำนวนกลุ่มที่มีความเหมาะสมมากที่สุด (ตารางที่ 4) ผู้วิจัยได้พิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละตัวแปรของแต่ละกลุ่ม

จังหวัด พบว่า การแบ่งกลุ่มจังหวัดออกเป็น 5 กลุ่มนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด (ตารางที่ 5)

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มจังหวัดที่แบ่งโดยการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มโดยใช้ข้อมูลเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรจากการทำสำมะโนการเกษตรภาคใต้สามารถแบ่งได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยแต่ละตัวแปรของแต่ละกลุ่มจังหวัดโดยใช้ข้อมูลสำมะโนการเกษตรภาคใต้ (หน่วย: ไร่)

ตัวแปร	กลุ่มที่				
	1	2	3	4	5
ข้าว	297,923.00	42,373.70	9,908.00	3,629.00	118,637.00
ยางพารา	1,516,865.00	546,002.20	2,045,171.00	667,464.00	242,780.00
พืชยืนต้นและไม้ผล	546,125.00	121,132.90	664,677.00	1,121,361.00	58,595.00
พืชไร่	10,129.00	1,575.60	8,294.00	1,152.00	2,707.00
พืชผัก สมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับ	36,394.00	3,362.80	8,590.00	1,382.00	4,031.00
สวนป่า	5,341.00	1,851.30	2,890.00	2,937.00	642.00
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	4,885.00	1,347.60	935.00	925.00	1,373.00
เลี้ยงปศุสัตว์	11,121.00	2,372.10	4,837.00	1,365.00	4,504.00
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด	26,991.00	1,591.20	13,826.00	1,521.00	2,013.00
ทำนาเกลือสมุทร	0.00	0.00	0.00	0.00	570.00
เนื้อที่อื่นๆ	45,650.00	9,878.30	42,244.00	29,530.00	16,598.00

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นในเรื่อง ข้าว พืชไร่ พืชผัก สมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับ สวนป่า ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปศุสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด และเนื้อที่อื่น ๆ โดยมีเนื้อที่ถือครองปลูกข้าวสูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น 7.0, 30.1, 82.1 และ 2.5 เท่าตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองปลูกพืชไร่สูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4

และ 5 เป็น 6.4, 1.2, 8.8 และ 3.7 เท่าตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองพืชผัก สมุนไพร และไม้ดอกไม้ประดับสูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น 10.8, 4.2, 26.3 และ 9.0 เท่าตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองสวนป่าสูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น 2.9, 1.8, 1.8 และ 8.3 เท่าตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์สูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น

3.6, 5.2, 5.3 และ 3.6 เท่าตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองเลี้ยงปศุสัตว์สูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น 4.7, 2.3, 8.1 และ 2.5 เท่าตามลำดับ มีเนื้อที่ถือครองเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดสูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น 17.0, 2.0, 17.7 และ 13.4 เท่าตามลำดับ และมีเนื้อที่ถือครองอื่น ๆ สูงกว่ากลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็น 4.6, 1.1, 1.5 และ 2.8 เท่าตามลำดับ ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่ม คือ นครศรีธรรมราช

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นในเรื่องใดเลย ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่มนี้ ประกอบด้วยพัทลุง ตรัง หนองบัวลำภู พังงา ยะลา กระบี่ สงขลา นราธิวาส และสตูล

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นในเรื่องยางพารา โดยมีเนื้อที่ถือครองสูงกว่ากลุ่มที่ 1, 2, 4 และ 5 เป็น 1.3, 3.7, 3.1 และ 8.4 เท่าตามลำดับ ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่ม คือ สุราษฎร์ธานี

กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นในเรื่องพืชยืนต้นและไม้ผล โดยมีเนื้อที่ถือครองสูงกว่ากลุ่มที่ 1, 2, 3 และ 5 เป็น 2.1, 9.3, 1.7 และ 19.1 เท่าตามลำดับ ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่ม คือ ชุมพร

กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นในเรื่องทำนาเกลือสมุทร โดยที่กลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ไม่มีเนื้อที่ถือครองการทำนาเกลือสมุทรเลย ซึ่งสมาชิกจังหวัดในกลุ่ม คือ ปัตตานี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้โดยใช้สถิติด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศ (ตารางที่ 2) สอดคล้องกับเกณฑ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่จังหวัดท่องเที่ยวรอง ประกอบด้วย ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา หนองบัวลำภู และจังหวัดท่องเที่ยวหลัก ประกอบด้วย ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา พังงา โดยจุดเน้นการดำเนินการในปี พ.ศ. 2562 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนั้น มีการเพิ่มเรื่องการชูอัตลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวรอง และเพิ่มการสร้างสรรค์เส้นทางท่องเที่ยวที่กระจายการเดินทางจากเมืองท่องเที่ยวหลักเข้าสู่เมืองท่องเที่ยวรอง การศึกษาแบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้โดยใช้สถิติด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศทำให้เห็นศักยภาพของแต่ละกลุ่มจังหวัดอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งภาครัฐได้มีความพยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดกลุ่มที่ 2 (ตารางที่ 3) โดยนักท่องเที่ยวสามารถนำค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวเมืองรองไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันบาท (Department of Tourism, 2018) ส่วนผลของการศึกษาแบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้โดยใช้สถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำเกษตร (ตารางที่ 4) เมื่อพิจารณาตามยุทธศาสตร์

จังหวัดของแต่ละกลุ่ม พบว่า มีการให้ความสำคัญในด้านการเกษตรด้วยกัน เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้ระบุเป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนาเป็นเมืองเกษตรสุขภาพเกษตรคุณภาพ เกษตรนวัตกรรม ท่องเที่ยวเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (Nakhon Si Thammarat Governor's Office, 2019) แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2561-2564) ระบุถึงเพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งพบว่าภาคเกษตรสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ 1) ยางพารา และปาล์มน้ำมัน และ 2) ไม้ผลและการประมง (Surat Thani Governor's Office, 2019) แผนพัฒนาจังหวัดชุมพร (พ.ศ. 2561-2564) ฉบับทบทวนปี 2562 กำหนดประเด็นการพัฒนาของจังหวัดประเด็นที่ 1 การพัฒนาการเกษตรกรรม การท่องเที่ยว และเชื่อมโยงการพัฒนาในระดับภูมิภาค (Chumphon Governor's Office, 2018) ส่วนจังหวัดปัตตานี มีการจัดโครงการเกลือหวานตานี เพื่อเรียนรู้ ฟื้นฟู สืบสาน นาเกลือแหลมมลายูสืบสุดท้าย โดยได้รับการสนับสนุนจาก สสส. และมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษานี้ที่ระบุว่า จังหวัดปัตตานีมีความเด่นในเรื่องเกลือสมุทร ดังนั้น ผลการศึกษาแบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้โดยใช้สถิติที่แตกต่างกันนี้ จะช่วยให้แต่ละจังหวัดสามารถปรับแผนพัฒนาจังหวัดได้ตรงกับบริบทของพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีการแก้ปัญหาและการส่งเสริมพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพสูงสุด

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาของ Kewsuwun, Kwiecien, & Sae-Chan (2019) และผลการศึกษาของ Unawongk, Jermjitpornchi, Wichitchan, & Suraphee (2019) จะพบว่า มีการจัดกลุ่มจังหวัดภาคใต้ที่มีความแตกต่างกันเช่นกัน โดยที่การศึกษาของ Kewsuwun, et al., (2019) นำเสนอผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาถึงความสอดคล้องกันระหว่างสภาพปัญหา ความต้องการ และยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ 3 กลุ่ม ตามแผนระยะ 4 ปี ในช่วงพุทธศักราช 2561-2564 และสาขาวิชาการของสภาวิจัยแห่งชาติ 12 สาขา พบว่า การบริหารจัดการภาคใต้จะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลกลุ่ม จังหวัด 3 หน่วยงาน คือ 1) สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่ม จังหวัดภาคใต้ชายแดนครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ สงขลา สตูล นราธิวาส ปัตตานี และยะลา 2) สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง และสุราษฎร์ธานี และ 3) สำนัก

บริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต และระนอง และ Unawongk, Jernjitpornchi, Wichitchan, & Suraphee (2019) ศึกษาการจัดกลุ่มจังหวัดเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2560 ใช้การวิเคราะห์แบ่งกลุ่มโดยเทคนิคการจัดกลุ่มแบบเชิงลำดับขั้นและมีระยะห่างแบบสแควร์ยูคลิดีียนเท่ากับ 10 พบว่า การจัดกลุ่มจังหวัดของประเทศไทยตามปัจจัยสภาพอากาศจัดได้ 4-6 กลุ่ม โดยที่ภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัดจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันเสมอ

สรุป

งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์แบ่งกลุ่ม โดยใช้ตัวแปรสถิติการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรในการจัดกลุ่มจังหวัดภาคใต้ โดยเปรียบเทียบกับ การแบ่งกลุ่มโดยคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดที่มีความเหมาะสมสำหรับตัวแปรสถิติที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้ 1) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม 2) การใช้ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม และ 3) การใช้ข้อมูลสถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร ของสำมะโนการเกษตรภาคใต้ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ผลการศึกษา พบว่า เมื่อใช้ข้อมูลทางสถิติที่มาจากแหล่งการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันสำหรับมาใช้ในการจัดแบ่งกลุ่มจังหวัด ผลของการจัดกลุ่มจังหวัดที่ได้ก็จะมีผลแตกต่างกันด้วย (ตารางที่ 6)

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยวและตัวแปรสถิติด้านเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรในการแบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ซึ่งจากงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเสนอ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ในระดับกระทรวง กรม กอง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอาจจะพิจารณาแบ่งเมืองท่องเที่ยวหลักจากเดิมที่มีเพียง 1 ระดับ เป็นแบบใหม่ที่มี 2 ระดับ โดยระดับที่ 1 คือ ภูเก็ต และระดับที่ 2 คือ สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา พังงา เพื่อการวางแผนการจัดการด้านการขนส่งเชื่อมโยงกับเมืองท่องเที่ยวรอง หรือนโยบายการท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และประเด็นที่ 2 ในส่วนของสำนักงานจังหวัดของแต่ละจังหวัดผู้วิจัยเสนอว่า แต่ละจังหวัดอาจจะระบุเรื่องที่จะต้องเน้นเพิ่มเติมลงไปในแผนพัฒนาจังหวัด เช่น ยุทธศาสตร์จังหวัดด้านการเกษตรของจังหวัดนครศรีธรรมราช อาจจะต้องเพิ่มหัวข้อเรื่องข้าวและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด จังหวัดสุราษฎร์ธานีอาจจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องยางพารามากกว่าการเกษตรในด้านอื่น ๆ จังหวัดชุมพร ควรจะเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเนื่องจากมีพื้นที่ไม่ผลเป็นจำนวนมาก เป็นต้น ในส่วนข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจจะพิจารณาตัวแปรสถิติอื่น ๆ ประกอบเพิ่มเติมด้วย เช่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ด้านความปลอดภัยและสวัสดิการ ด้านการคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ อันนำไปสู่การแบ่งกลุ่มจังหวัดที่เหมาะสมในแต่ละด้าน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์แบ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้

คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ			
กลุ่มที่	บริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ	สำมะโนการเกษตรภาคใต้
1	ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา	สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา พังงา	นครศรีธรรมราช
2	กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล	พัทลุง ตรัง ระนอง ชุมพร ปัตตานี ยะลา นราธิวาส นครศรีธรรมราช สตูล	พัทลุง ตรัง ระนอง ภูเก็ต พังงา ยะลา กระบี่ สงขลา นราธิวาส สตูล
3	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา	ภูเก็ต	สุราษฎร์ธานี
4			ชุมพร
5			ปัตตานี

References

- Bank of Thailand. (2018). *Southern Region's Economic Structure*. Retrieved December 23, 2018, from https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Southern/EconomicReport/DocLib_Structure/EconomicStructure_south.pdf [in Thai]
- _____. (2019). *Press Release on Southern Region's Economic Conditions in July of 2019*. Retrieved September 17, 2019, from https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Southern/EconomicReport/Doc%20Lib_/Fullsouth_July2019.pdf [in Thai]
- Brian, S.E., Sabine, L., Morven, L., & Daniel, S. (2011). *Cluster Analysis* (5th ed.). U.K.: Wiley.
- Chumphon Governor's Office. (2018). *Chumphon Provincial Development Plan (2018-2021)*. Retrieved December 9, 2019, from <http://www.chumphon.go.th/2013/page/planchumphon> [in Thai]
- Department of Tourism. (2017). *Domestic Tourism Statistics 2015*. Retrieved December 27, 2017, from https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=492 [in Thai]
- _____. (2018). *Knowledge About Tourism*. Retrieved December 9, 2019, from <https://www.dot.go.th/content-sharing/content-sharing-detail/4> [in Thai]
- Kewsuwun, N., Kwiecien, K., & Sae-Chan, C. (2019). The synthesis of problems, needs and strategies of 14 southern province group administrative offices in accordance with academic fields of national research council. *Parichart Journal*, 32(1), 389-423. [in Thai]
- Nakhon Si Thammarat Governor's Office. (2019). *Strategic Plan 2020*. Retrieved December 9, 2019, from http://www.nakhonsithammarat.go.th/web_52/datacenter/detail.php?news_id=1027323 [in Thai]
- National Statistical Office. (2011). *Executive Summary (The Population and Housing Census)*. Retrieved August 22, 2019, from http://www.nso.go.th/sites/2014/Documents/pop/2553/Exclusive_2553.pdf [in Thai]
- _____. (2014). 2013 Agricultural Census Southern Region. Retrieved May 1, 2019, from <http://popcensus.nso.go.th/web/kaset/report.html> [in Thai]
- Office of the Permanent Secretary of Ministry of Tourism and Sports. (2017). *Thailand Tourism Statistics Report 2017*. Retrieved September 1, 2019, from https://www.mots.go.th/old/ewt_dl_link.php?nid=11588 [in Thai]
- Provincial and Cluster Management Policy Steering Committee. (2017). Announcement of Provincial and Cluster Management Policy Steering Committee. *Published in the Royal Thai Government Gazette*, Vol.134, Special Part 281d, Page 14-16, dated 17th November B.E. 2560 (2017). [in Thai]
- Surat Thani Governor's Office. (2019). *Surat Thani Provincial Development Plan (2018-2021)*. Retrieved December 9, 2019, from <http://123.242.172.6/yuttasat/index.php/2017-07-09-15-41-33> [in Thai]
- Unawongk, P., Jermjitpornchi, S., Wichitchan, S., & Suraphee, S. (2019). Clustering of provinces in Thailand according to weather factors. *Veridian E-Journal Science and Technology Silpakorn University*, 6(3), 1-17. [in Thai]
- United Nations World Tourism Organization. (2016). *UNWTO Tourism Highlight 2016 Edition*. Madrid: World Tourism Organization.